

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Μέσα συλλογής δεδομένων Β) Συνέντευξη

Διδάσκων: Νίκος Ανδρεαδάκης
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα ***Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο v.3.0***
(Attribution – Non Commercial – Non-derivatives v.3.0)

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

- Συνέντευξη είναι η συνομιλία δυο ή περισσότερων προσώπων με σκοπό τη συλλογή πληροφοριών σχετικών με ένα ορισμένο θέμα.
- Η συνέντευξη χρησιμοποιεί τη λεκτική κυρίως επικοινωνία για την αναζήτηση των πληροφοριών.
- Κατά την επικοινωνία αναπτύσσεται μια στενή και λεπτή σχέση ανάμεσα στον ερευνητή και τον/τους ερωτώμενο/ους.
- Η αποτελεσματικότητά της εξαρτάται από:
 - α) την ικανότητα του ερευνητή να επικοινωνεί,
 - β) τη γνώση των αρχών και προϋποθέσεων που διέπουν τη διεξαγωγή της, και
 - γ) την εμπειρία και συνεχή εξάσκηση του ερευνητή.

**ΕΙΔΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ
(λειτουργίες)**

ΚΛΙΝΙΚΗ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΜΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΚΛΙΝΙΚΗ		ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ
<p><u>Διαγνωστική αξία</u>: με τις πληροφορίες που συγκεντρώνονται επιδιώκεται ο προσδιορισμός των γνώμων, των στάσεων και των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας των υποκειμένων</p> <p><u>Συμβουλευτική ή θεραπευτική αξία</u>: με τις πληροφορίες που συγκεντρώνονται επιδιώκεται η παρέμβαση και επαναδιοργάνωση της συναισθηματικής κατάστασης και η ομαλή κοινωνική ένταξη των υποκειμένων</p>	→	<p><u>Ερευνητική αξία</u>: με τις πληροφορίες που συγκεντρώνονται επιδιώκεται να εξυπηρετηθεί ο σκοπός της έρευνας</p>
<p>Η συνέντευξη διεξάγεται για χάρη των υποκειμένων (αυτών που δίνουν συνέντευξη)</p>	→	<p>Η συνέντευξη διεξάγεται για χάρη του ερευνητή (αυτού που παίρνει συνέντευξη)</p>
<p>Το αντικείμενο της συνέντευξης ορίζεται από το υποκείμενο (ανάγκες, ενδιαφέροντα, κ.λπ. του υποκειμένου)</p>	→	<p>Το αντικείμενο της συνέντευξης ορίζεται από τον ερευνητή (ανάγκες, ενδιαφέροντα, κ.λπ. του ερευνητή)</p>
<p>Είναι συνήθως ελεύθερη</p>	→	<p>Είναι συνήθως ημιδομημένη ή δομημένη</p>

ΕΙΔΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ (λειτουργίες)

ΕΛΕΥΘΕΡΗ

Είναι ανοικτή και παίρνει τη μορφή ελεύθερης συζήτησης. Συνήθως, διατυπώνεται το πρώτο μόνο ερώτημα. Η σειρά και η διατύπωση των ερωτήσεων δεν είναι προκαθορισμένα.

ΔΟΜΗΜΕΝΗ

Είναι κλειστή. Ο αριθμός των ερωτημάτων, η σειρά τους και ο τρόπος διατύπωσης είναι κοινά για όλους τους ερωτώμενους. Όλες ανεξαιρέτως οι ερωτήσεις απομνημονεύονται ή διαβάζονται.

ΗΜΙΔΟΜΗΜΕΝΗ

Πρόκειται για ενδιάμεσο τύπο. Ο ερευνητής έχει αποφασίσει για ορισμένα μόνο ερωτήματα, τα οποία απευθύνει σε όλους τους ερωτώμενους. Δίνεται, όμως, η δυνατότητα για διατύπωση συμπληρωματικών ερωτημάτων.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ (1/3)

*	ΠΡΙΝ
	<ul style="list-style-type: none">➤ Ανάλυση σκοπού – στόχων έρευνας➤ Καταγραφή-εκπόνηση ερωτήσεων➤ Δοκιμαστικές συνεντεύξεις➤ Προσεκτική επιλογή του δείγματος➤ Προετοιμασία και καθοδήγηση συνεντευκτών (επιδέξιος, επικοινωνιακός, να δημιουργεί κλίμα άνεσης και εμπιστοσύνης, να είναι αμερόληπτος, κ.λπ.)➤ Αυτός που παίρνει συνέντευξη να είναι άγνωστος στους ερωτώμενους➤ Επιλογή τόπου – χρόνου διάρκειας συνεντεύξεων➤ Οι συνεντεύξεις είναι ανώνυμες

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ (2/3)

*	ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ
	<ul style="list-style-type: none">➤ Εξωτερική εμφάνιση➤ Η συμμετοχή των υποκειμένων στην έρευνα είναι εκούσια και όχι υποχρεωτική➤ Δημιουργία φιλικής-άνετης ατμόσφαιρας, δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης (ο ερευνητής είναι ευμενής ακροατής και όχι αυστηρός κριτής του ερωτώμενου)➤ Τρόπος έναρξης της συνέντευξης➤ Χρήση μαγνητοφώνου – σημειώσεις – αποστήθιση ερωτήσεων➤ Ουδέτερη στάση συνεντευκτή (οι ερωτήσεις να μην υποβάλλουν επιθυμητή απάντηση)➤ Να αφήνεται χρόνος στο υποκείμενο για να αναπτύξει τις απόψεις του➤ Να ενισχύεται και να ενθαρρύνεται το υποκείμενο (βλέμμα, χαμόγελο, κ.λπ.)➤ Η στάση του ερευνητή πρέπει να κάνει τον ερωτώμενο να νοιώθει ότι τον προσέχει και τον κατανοεί➤ Κράτηση σημειώσεων➤ Διάρκεια της συνέντευξης

ΟΥΔΕΤΕΡΗ ΣΤΑΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

*	ΟΥΔΕΤΕΡΗ: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΕΙ – ΚΑΤΑΝΟΕΙ ΤΟ ΑΤΟΜΟ
	<ul style="list-style-type: none">➤ Αφήνει το άτομο να προσεγγίζει το θέμα όπως αυτό θέλει.➤ Αφήνει χρόνο στο άτομο και το παρωθεί να αναπτύξει απόψεις.➤ Οι ερωτήσεις να μην υποβάλλουν «επιθυμητές» απαντήσεις (τόνος φωνής, ομιλία).➤ Να μην εστιάζεται το άτομο σε έννοιες ή πλαίσια που δεν είναι δικά του αλλά του ερευνητή.➤ Οι παρεμβάσεις του ερευνητή να είναι προς την κατεύθυνση του να νιώθει άνετα το άτομο, ότι μπορεί να κάνει παρεκβάσεις.➤ Να ενθαρρύνει το άτομο (βλέμμα, κινήσεις, λόγος, κ.λπ.) να εκφραστεί.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ (3/3)

ΜΕΤΑ

- Απομαγνητοφώνηση – καταγραφή απαντήσεων
- Μελέτη του περιεχομένου των απαντήσεων
- Ανάλυση περιεχομένου των απαντήσεων
- Δημιουργία κατηγοριών απάντησης ανά ερώτηση
- Κωδικοποίηση απαντήσεων
- Ερμηνεία

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ – ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ (1/3)

Συλλογή πολυπληθών πληροφοριών σε σύντομο χρόνο	E
Μεγάλο μέγεθος δείγματος (δυνατότητα εξέτασης θέματος σε πλάτος)	E
Αλλοίωση του αποτελέσματος από τη χρήση πολλών συνεντευκτών (προσωπικά πιστεύω, αξίες, στάσεις, κ.λπ)	E
Αντικειμενική εκτίμηση / Υποκειμενική κρίση του ερευνητή στην ανάλυση των απαντήσεων (στοιχεία καταγραφής, υποβάθμιση σημασίας απαντήσεων, συσχέτιση γεγονότων, κ.λπ)	E
Χρήση μαγνητοφώνου (η παρουσία μπορεί να αλλάξει την ατμόσφαιρα)	E

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ – ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ (2/3)

Τα άτομα δεν απαιτείται να έχουν ευχέρεια στην ανάγνωση, γραπτή έκφραση	Σ
Οι απαντήσεις είναι αυθόρμητες (τα άτομα δεν μπορούν να μελετήσουν όλες τις ερωτήσεις πριν απαντήσουν)	Σ
Κατανόηση ερωτήσεων (ατομική χορήγηση, αποστολή)	Σ
Ευελιξία στη διατύπωση ερωτήσεων	Σ
Δυνατότητα εξέτασης θέματος σε μεγάλο βάθος	Σ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ – ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ (3/3)

Έγκυρες απαντήσεις / Μη ειλικρινείς απαντήσεις αν ο εξεταζόμενος δεν έχει εμπιστοσύνη στον συνεντευκτή / Κοινωνικοποιημένες απαντήσεις	E/Σ
Η άμεση επαφή και επικοινωνία με τον εξεταζόμενο	E/Σ
Χωρίς/με την παρουσία του συνεντευκτή, δίνονται εγκυρότερες απαντήσεις σε λεπτά ζητήματα	E/Σ
Ευελιξία στη διατύπωση των ερωτήσεων / Το μέτρο σύγκρισης των απαντήσεων να μην είναι κοινό (αλλαγή στη διατύπωση της ερώτησης)	E/Σ

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης